

ΕΡΜΗΣ Ο ΚΕΡΔΩΟΣ

Η Τ Ο Ι

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΣΤ Γ Γ Ρ Α Φ Ε Ι Α Π Α Ρ Α

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΑ ΠΡΟΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΓΕΝΟΥΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΣΤΕΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΕΓΑΛΕΜΠΟΡΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΚΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑΝ ΑΥΤΩΝ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΟΜΟΓΕΝΩΝ.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙ Σ. Β.

Ε Ν Β Ε Ν Ε Τ Ι Α .

ΠΑΡΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΑΤΚΕΙ ΤΟΥ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

1 8 1 5 .

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο Ν
ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΛΗΣ.
ΒΙΒΛΙΟΝ Α΄.
Μ Ε Ρ Ο Σ Β΄.
Λ—Ω

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο Ν

Τ Η Σ Ε Μ Π Ο Ρ Ι Κ Η Σ Τ Λ Η Σ.

Β Ι Β Λ Ι Ο Ν Α΄.

Μ Ε Ρ Ο Σ Β΄.

Λ

ΛΑΒΑΨΝΔΑ, Νάρδος Κελτική (Sallunca) χόρτον με φύλλα κυαῖα, καὶ κάλυκας εἰς εἶδος κόκκου, με ὀσμὴν ἀρωματικὴν· εἶναι τῷ αὐτῷ γένους με τὸ ὀρίγανον, ἀμάραντον, ὕσσωπον τὰς στιχάδας κί λι τὸ ἐλαιόντης χρησιμεύει εἰς τὴν Ἰατρικὴν.

Λαβάνδαν ὀνομάζομεν, καὶ τὸ νιπτικὸν νερὸν (ἀπὸ τοῦ Lavare τὸ, νίπτειν) τῆς Βασιλίσης τῆς Οὐγκαρίας, πωλούμενον εἰς φιάλας, καὶ χρησιμεύον ὡς σμηγματικὸν, εὐώδες, καὶ ἀντικεφαλαλγικόν. Ἴδε ΝΕΡΟΝ.

ΛΑΨΔΑΝΟΣ, καὶ **ΛΑΨΔΑΝΟΣ**, (ἀπὸ λήδου χόρτου, με μακρὰ πράσινα φύλλα, στενὰ, ρυτιδατὰ, καὶ ἰξώδη) συναζόμενος χυμὸς ἰξώδης, εὐώδης· ὥστε τὸ, Λάδανος εἶναι ὀρθότερον.

Αἱ Νῆσοι τῆς Κύπρου, καὶ Κρήτης ἔχουσιν αὐτὸ τὸ χόρτον περισσότερον ἀπὸ τὴν Ναξίαν, ὀνομάζεται δὲ καὶ Ἰποκυστίς, καὶ ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ πυκνόφυλλον, καὶ καταπῆ χαμόδενδρον, ἔχει τὸν Λάδανον εἰς εἶδος

λευ-

λευκοῦ κόμμεως κολλοῦντος εἰς τὸ γένειον τῶν βοσκομένων τράγων, καὶ τὴν τρίχωσιν τῆς κεφαλῆς των, τὰ ὁποῖα κτενίζοντες με̄ ξύλινον κτένι οἱ βοσκοὶ τὸν συνάξουν.

Συνάζεται δὲ καὶ παρὰ τῶν ἐντοπίων τὴν ἀνοιξιν μετὰ τὸ ἀπάνθισμα τῆς χόρτου, με̄ σχοινόπλεκτον μάστιγα τριβομένην εἰς τὰ φύλλα, καὶ κλόρους, καὶ ἐπειδὴ ἢ διὰ τὸν κοριορτόν, ἢ καὶ διὰ τὴν πανουργίαν τῶν συναζόντων, νοθεύεται ὁ Λάδανος, καθὼς ἢμπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ τινὰς εὐκολα μασσώντάς τον, καὶ ἂν τρύξῃ δὲν εἶναι καθαρὸς, καὶ ἢμπορεῖ νὰ τὸν καθαρῖξῃ λύωντας, καὶ στραγγίζωντάς τον· ἕκαστος ἄνθρωπος ἢμπορεῖ νὰ συνάξῃ τὴν ἡμέραν περὶ τὴν μίαν ὁκάν, καὶ τὸν πωλεῖ ὑπὲρ τὰ 5 γρόσσια.

Λάδανος φυσικὸς εἶναι ὁ λεγόμενος γενειώδης· διότι ἔχει τρίχας γενείων τῆς τράγου συμμίκτους, ὁ πωλούμενος, καθὼς ἐσυνάχθη ὑγρὸς, ἢ Βάλσαμον Μαῦρον λέγεται ὁ καθαρισμένος, καὶ βαλμένος εἰς λεπτοτάτας κύστεις, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καλῆτερος εἶναι ὁ στερεὸς κατὰ μαυρος, καὶ εὐώδης· ἑλικτὸς εἶναι ὁ κατώτερος, καὶ τὰ σκύβαλα τοῦ ὑγροῦ.

Χρησιμεύει τὸ κόμμι τοῦτο εἰς τὴν σύνθεσιν πολλῶν θυμαμάτων, καὶ ἀρωματικῶν, καὶ ἰατρικῶν· καὶ ὑπολαμβάνομενος, ὡς ἀντιλοιμικὸν προφυλακτικόν, κρατεῖται, καὶ μυρίζεται παρὰ τῶν εὐρισκομένων, ὅπου κυριεύει ἢ λαοφθόρος πανώλη.

ΛΑΓΟΣ. Ζῶον τετράπυδρον ἄγριον, γνωστὸν εἰς ἡμᾶς, καὶ καλὸν διὰ φαγί· τὸ δέρματε στέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου μεταχειρίζονται τὸ λεπτὸν μαλλίτου εἰς κατασκευὴν σκιαδίων, χειροτίων, καὶ ἄλλων· ἐπιτιθέμενον ὁμῶς με̄ τὸ δέρμα εἰς τὰ πάσχοντα ἀπὸ ρευματικὰ μέλη, ὠφελεῖ, ὡς θερμότατον, καὶ ἀπαλότριχον.

Τῆς χειμερινῆς κυνηγίου τὰ δέρματα, ἐπειδὴ εἶναι δασύμαλλα εἶναι καλὰ, καὶ ἀγοράζονται ἀκριβώτερα πολὺ ἀπὸ τὰ καλοκαιρινά.

Τὰ βουνώδη μέρη τρέφουν μεγαλητέρους λαγούς, καὶ

ἐκδίδουν τὰ καλήτερα δέρματα, καθὼς καὶ τὰ ψυχρὰ κλίματα.

Οἱ λευκοὶ Λαγοὶ τῆς Ῥωσσίας δίδουν τὸ δέρματων διὰ διφθέρας εὐθυνας, καὶ πωλῶνται μὲ τὸ δεκάρι ἐργασμένα καὶ ἑτοιμα.

ΛΑΓΙΔΙΟΝ (1) τὸ Κουνέλι, ὁ ἡμερος Λαγός, μικρότερος τῆ ἀγρίου, ὑπονομευτικός, ἤτοι ζῶν, ὡς ἀσπάλαξ, ἤτοι χαμόρρηγας, ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ λευκός. Ἀπὸ τούτου τὸ δέρμα, ἴσως μεγαλητέρου διὰ τὸ κλίμα, εἶναι τὰ ῥηδέντα λευκὰ τῆς Ῥωσσίας, κατὰ τὴν γνώμην μου.

ΛΑΓΩΝΙΚΟΝ, ἢ ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ, Σκύλος ταχύπυς, καὶ φθάνων τῆς λαγούς. Ἴδὲ ΣΚΥΛΟΣ.

ΛΑΔΙ, κοινῶς τὸ ἔλαιον κατὰ παραφθοράν. Ἴδὲ ἘΛΑΙΟΝ.

ΛΑΘΥΡΙ. Εἶδος πισσῆ μεγάλου, ὄσπριον γωνιῶδες, ὑποπράσινον, χρήσιμον εἰς τροφήν τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ζῴων· λέγεται καὶ Θέρμος, καὶ εἶναι πολλῶν εἰδῶν.

ΛΑΚΕΡΔΑ. Ἡ ταριχευμένη Πελαμύς. Ἴδὲ ΠΕΛΑΜΥΣ.

ΛΑΚΚΑ, τὸ Τουρκικώτερον Λάκι, ὄνομα κοινὸν εἰς διάφορα βαπτικά, καὶ ἰατρικὰ εἶδη, καὶ εἰς τὴν πρώτην ὕλην τῆ Σφραγιστικῆς Κηρίου, καθὼς ἐκεῖ διεγράψαμεν.

Ἡ τῶν ζωγράφων Λάκκα εἶναι τριῶν εἰδῶν, ἡ Ἐξαίρετος, ἡ Ἐνετικὴ, (ἐπειδὴ προκατεσκευάσθη ἐκεῖ) συντίθεται ἀπὸ τὸ κόκκαλον τῆς σηπίας καμωμένον κόνιν, ἔπειτα βαμμένον μὲ κόνιν κοκκινιλίας σύμμικτον, καὶ βρασμένην ὁμῶς μὲ ξύλα βαπτικά τῆς Βρασιλλίας, καὶ τῆ Φερναμβέκου, μὲ κατασταλαγὴν Ἀγγλι-

(1) Τῆτο ὀνομάζεται παρὰ τῶν Παλαιῶν κυρίως Λαγός Δασύπυς· ὁ δὲ μίγας, καὶ ἀγριος Λαγός, Πτύξ, διότι διηλότατον τὸ ζῶον τῆτο, ἀπὸ τῆ, τῶ, ὅθεν πτύσσομαι τὸ, φοβοῦμαι.

γλικῆς στύψως τιτατωμένης, μὲ ἀρσενίκιον, καὶ μὲ σποδόν, καὶ ὅλα γινόμενα ζυμάρι, πωλύμενον εἰς τροχίσκους. Ἡ τῆς Πλάκας συνθετομένη ὁμοίως ἀντὶ κοκκιγιλίας, ἔχουσα σκύβαλα Πρινοκοκκίου, καὶ Κρητικὴν Γῆν· παρονομάζεται διὰ τὸ πλακῶδες σχῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον πωλεῖται. Ἡ Ὑγρὰ συνισταμένη εἰς βαφὴν τοῦ φερναμβύκου ξύλου ἀφελκομένη διὰ τῶν Χυμικῶν ὀξείων

Ὀνομάζονται καταχρηστικώτερον Λάκκαι καὶ μερικαὶ βαφαὶ αἰθῶν γινόμεναι μὲ οἰνόπτευμα, καὶ καταστάλαγμα στύψως Ἀγγλικῆς, καὶ σποδοῦ, ὡς λάκκα τὸ κόκκινον τοῦ Μικανίου, τὸ κίτρινον τοῦ Σπάρτου, τὸ κυαγοῦν τῆς Ἰριδός, καὶ τῶν Ἴων, κ. λ.

Ἡ τῶν βαφῶν Λάκκα, μὲ τὴν ὁποίαν κατασκευάζεται καὶ τὸ Ἰσπανικόν, ἢ Σφραγιστικόν κηρίον, εἶναι κόμμι, ἢ κηρίον κοκκινωπὸν, σκληρὸν, διαφανές, καὶ καθαρόν, φερόμενον ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, κολλημένον εἰς καλάμα, ἢ ραβδίσκους, χοιδρὰ ὡς τὸν δάκτυλον, διὰ τοῦτο καὶ ἐποιομάζεται ραβδίσκη, en baton.

Τὸ κηρίον τοῦτο συναίεται ἀπὸ εἶδος μελισσῶν, ἢ μύων τῆς Ἰνδίας ἀπὸ τὴν δρόσον τῶν ἐκεῖ δένδρων· οἱ δὲ Ἰνδοὶ γνωρίζοντες τὴν τιμὴν αὐτῆ τῆ κηρίου, φυτεύουν ὅπου εἶναι πολλαὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς μύας κάλομα, ἢ ραβδίσκους κατὰ σειράν πολλαῖ, καὶ αἱ μύαι ἐπικαθήμεναι, ἀφήκουν τὸ κηρίον τῶν· καὶ ὅταν παρατηρήσῃ ὁ Ἰνδός, ὅτι εἶναι καλά σκεπασμένον τὸ ξύλον τε, χύνει νερὸν ἐπάνω, φυγαδεύει τὰς μύας, καὶ ἔπειτα ξηραίνει εἰς τὸν ἥλιον τὴν Λάκκαν, καὶ τὴν πωλεῖ.

Τὸ κόμμι τοῦτο βραζόμενον εἰς νερὸν μὲ στύψιν, ἢ καὶ ἄλλα ὀξεία τοιαῦτα, ἀποτελεῖ βαφὴν αἰραίαν, καὶ ἀνεξίτηλον· μὲ αὐτὴν βάφουν τὰ αἰραῖα κόκκινά των οἱ Ἰνδοὶ, καὶ Πέρσαι, καὶ οἱ βυρσοδέψαι Τῦρκοι τὰ καλά κόκκινα τομάρια, ἐποιομαζόμενα διὰ τοῦτο Λάκια· πωλεῖται δὲ καὶ εἰς κόκκους, καὶ εἰς πλάκας, καὶ ἄλλας μορφάς.

Καλῆς ποιότητος εἶναι ἡ καθαρά, διαφανής, ἀναλυ-

μέ-

μένη καλά, καὶ μασσωμένη γὰ ἀποτελῆ κόκκινόν τὸν σίελον.

Ἡ τῶν ἱατρῶν Λάκκα εἶναι τὸ ἰδιωτευμένον Κάγκκαμον (Cacumum) κόμμι προϊόν ἀπὸ δένδρον μεσαίου ὕψους, μὲ φύλλα ὁμοιάζοντα τὴν Σμύρναν, βλαστάνον πολὺ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, Βρασιλλίαν, καὶ τὸ Νησίον τῆς Ἀγίου Χριστοφόρου. Ἴδιον αὐτοῦ τοῦ κόμμιως εἶναι τὸ γὰ ἔχη τέσσαρα εἶδη κόμμιων συνενουμένων, καὶ ἀσυμμίκτων, ἤλεκτρον, πίσσα, κερατόχθρον, καὶ τέταρτον, κόμμι ξηρὸν, καὶ λευκόν, τὸ ὁποῖον καὶ ἐμφυχον ὀνομάσαμεν. Ἴδε ΚΟΜΜΙ.

Τὸ κόμμι τῆτο λυόμενον εἰς τὸ ἔλαιον ὠφελεῖ εἰς τὰς πληγὰς, καὶ ἐπιτιθέμενον ξηρὸν εἰς τοὺς ποῦντας ὀδόντας, παύει τὸν πόνον.

Ὁ Μαδιόλος δοξάζει, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Δισσκορίδου, καὶ τῶν λοιπῶν Παλαιῶν, ὅτι γενικῶς Κάγκκαμον ὀνόμαζον ἐκεῖνοι τῶν νεωτέρων τὴν Λάκκαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀμφότεραι εἶναι λέξεις βάρβαραι, προκριτότερα, μοὶ φαίνεται, ὡς ευφραδιστέρα ἢ νεωτέρα.

ΛΑΨΑΣ, παρὰ τῶν Περουϊανῶν γραφόμενον Lamas, καὶ προφερόμενον Λιάμας, παρὰ δὲ τῶν Ἰσπανῶν ὀνομαζόμενον Ἐντόπιον Πρόβατον, ἢτοι Carnero de la Tierra, ζῶον τῆς Ἀμερικῆς μὲ μικρὸν κεφάλι κατ' ἀναλογίαν τῆς σώματός του, τὸ ἐπάνω χεῖλος σχισμένον, ὡς τοῦ λαγοῦ· μακρὸν, καὶ κυρτὸν τὸν λαιμὸν, ὡς τὴν Κάμηλον, δίχηλον τὸ οὐρύχι, ὡς πρόβατον· τρέφεται μὲ ὀλίγον σπάρτον τῆς τόπῃ ὀνομαζόμενον Ἰχον, καὶ δὲν πίνει ποτὲ.

Τὸ ζῶον τοῦτο εἶναι ἥμερον, εὐκόλα τιθαστεύεται, καὶ φορτῶνται ἕως 40 ὀκάδες βάρους, περιπατεῖ ἀργὰ μὲ τὸ κεφάλι ὑψηλὰ, τὴν νύκτα ὅμως εἶναι ἀδύνατον γὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον του. Τὸ μαλλί του εἶναι εὐχρηστον, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐμφυτον δυσωδίαν κατώτερον ἀπὸ τῆς Βιγωνίας, καὶ τὸ κρέας μόνων τῶν νέων τρώγεται.

Ἡ δὲ Βιγωνία (Vigogne) τὴν ὁποίαν Βικουφίαν (Vicou-

cufia) οἱ Ἴσπανοὶ, καὶ Λατῖνοι λέγουσιν, εἶναι εἶδος ἀγρίου τῷ Λάμα, μεγαλητέρα, ὁμοία μὲ αὐτὸν, καὶ ἡμερεύει ὅταν πιασθῇ, καὶ φορτῶνται ὀλίγον βαρύτερα ἀπὸ ἐκεῖνον. Τὸ μαλλίτης ὅμως ἐγκρίνεται, καὶ εἶναι χρώματος καστανοῦ, καὶ στακτρῶ, χρήσιμον διὰ τὰ καλά Ἴσπανικὰ ρεῦχα, καὶ διὰ τὰ σκιάδια τῶν ἄλλων γειῶν.

Ἡ Ἀλπάρη (Alpague) εἶναι ἄλλο εἶδος μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω διαφέρουσα μόνον εἰς τὸ εἶχῃ τὰ χεῖλη μικρότερα, τὸ πρόσωπον κορτότερον, καὶ τὰ ποδάρια τὸ μαλλίτης δύσκολα διακρίνεται ἀπὸ τῆς Βιγωνίας, διὰ τῆτο καὶ πάντοτε συμμίσγεται παρὰ τῶν Ἴσπανῶν.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ζῶα κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκθεσιν, κατὰ τὴν μορφήν, καὶ κατὰ τὴν χρῆσίν των εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὸ θερμὸν κλίμα τῆς Περούς, καὶ τῆς λοιπῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ὡς οἱ Ἰππέλαφοι εἰς τὴν Λαπωνίαν, καὶ ἡ Κάμηλος εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ Ἀραβίαν, ὅθεν ἡμποροῦν εἰς τὸν Κόρινθον Κάμηλοι τῆς Ἀμερικῆς, ἡ διακριτικώτερον Προβατοκάμηλοι, κατὰ τὸν τύπον τῆς Στρουθοκάμηλος· εἶναι δὲ λέξις ὅσον πρὸς ἐμὲ εὐάρμοστος, καὶ σημαντικώτερα ἀπὸ ὅλας τὰς ρηθείσας, καὶ μὲ τοῦτο ἀποφεύγομεν τὴν καταλαλίαν, καὶ ἀγωγὴν ἐπ' ἀσεβείᾳ, τὴν ὁποίαν ἡμποροῦν εἰς τὴν Ἰνδὴν κατ' ἡμῶν οἱ Τάρταροι τῷ Τιβέτου, ὀνομάζοντες Λάμαν τὸν ἐπίγειον, καὶ νομιζόμενον ἀθάνατον Θεόντων.

ΛΑΝΑΪΡΙ. Ἐργαλεῖον ξύλινον μὲ ὀδόντας σιδηρῆς μακρῆς, χρήσιμον διὰ κτενισμόν τῶν μαλλίων τῶν προβάτων διὰ εἰς τὸ γένος Τολύπαι διὰ νήσιμον. Ἴδὲ ΚΤΕΝΙ. Παράγεται ἀπὸ τῷ, Λάνα, Λατινικῶ, σημαίνοντος τὸ μαλλί.

ΛΑΞΕΤΤΟΝ, ἀπὸ τῷ Λάας, ὁ λίθος, καὶ ξέω, ἢ τοι ὁ ἐξεσμένος λίθος, καὶ Λάξευμα, ἡ τέχνη τοῦ λαξεύειν, ἢ τοι ἡ λιθοξοικὴ, ἡ ὁποία ἐκτενομένη εἰς ὅλα τὰ μέταλλα, ἐμπεριλαμβάνει ὅλην τὴν Γλυπτικὴν, τὴν παρὰ τῶν Γάλλων λεγομένην Gravure, ἀπὸ τοῦ γράφω Ἑλληνικοῦ, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐγίνετο μὲ σμιλάριον, ἢ τοι μεταλλικὸν ὄξυν κάλαμον.

Ἡ Λαξευτική, τὴν ἐποίαν οἱ Ἀρχαῖοι Γλυπτικὴν ὠνόμαζον, καὶ εἰς ἡμᾶς φαίνεται κακόηχος λέξις, (διὰ τὴν χρῆσιν τῆ γλύφω, ἀντὶ τῆ λείχω) εἶναι τέχνη μία ἀπὸ τὰς ἐλευθέρους, συνισταμένη εἰς τὴν τομὴν, καὶ ξέσιμον, καὶ γραφὴν τῶν τιμίων λίθων, τῶν μετάλλων, τῶν μαρμάρων, καὶ τῶν ξύλων, καὶ ὀστέων αὐτῶν μὲ μεταλλικὰ ἐργαλεῖα, βασιλικὸν ὕδωρ, καὶ παρόμοια, εἰς διαφόρους μορφάς, σχήματα, καὶ εἰκόνας.

Μεταξὺ τῶν ἀρχαίων Προγόνων μας ἡ ὠραία αὕτη τέχνη ἔλαβεν ὑπεροχικὴν προκοπὴν, καὶ ἕως τῶρα ζητῶνται τὰ περίφημα ἔργα τῶν χειρῶν των εἰς διάφορα πετράδια, ὡς Ἀχάτας, Σαρδόνυχας, Ὀνυχας, κ. λ. ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀντίκαι, ἢτοι Ἀρχαῖαι.

Ἀλέξανδρος ὁ μέγας, ὑπεραγασθεὶς τὴν Λιθοξοίαν τῆ Πραξιτέλης, διώρισε μόνον αὐτὸν νὰ ἐγχαράτῃ εἰς τὰς λίθους τὴν μορφήν του· καὶ αἱ παρὰ τοῦ Διοσκορίδους χαραχθεῖσαι προτομαὶ τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου, ἐζητῶντο παρὰ τῶν διαδόχων του Αὐτοκρατόρων διὰ νὰ τὰς μεταχειρίζωνται εἰς τόπον Σφραγίδος.

Μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Βαρβάρων, καὶ τὸ νέκρωμα τῶν Τεχνῶν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἠκολέθησε καὶ ἡ Λαξευτικὴ τὴν ὁμοίαν τύχην τῶν λοιπῶν τεχνῶν, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὰς πάλιν ἀνεγέρθη, καὶ τῶρα εὐδοκίμει· ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα ἐγκρίνονται.

Ἡ κατὰ τὸ κοῖλον Γλυπτικὴ, ἢ Λαξευτικὴ τῶν Παλαιῶν ἔχει διὰ χαρακτηριστικὸν τὴν στιλπνότητα, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἐγγραφὴν ξέσμα. Ἡ δὲ Ἀναγλυφικὴ, τὴν ὁποίαν καὶ Ἀνάξεσμα ἠμποροῦμεν νὰ ὀνομάσωμεν, καὶ Γαλλιστὶ bas relief, εἶναι ευκολωτέρα, διότι καὶ βλέπεται καὶ στιλβώνεται μὲ εὐκολίαν τὸ γλυπτόμενον.

Λαξεύονται τῶρα εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν σφραγίδες, ἀπὸ πετράδια, καὶ ἄργυρον, καὶ χρυσόν, καὶ σίδηρον αὐτὸν, εἰς ὠραῖα σχήματα, καὶ μορφάς· εἰς δὲ τὰς Τούρκους ἀναγκαίως ἔχουν τὰ ὀνόματά των, ἢ καὶ στίχους τῆ Κορανίου των, διότι εἶναι ἐμποδισμένα αἱ εἰκότες εἰς αὐτούς· καὶ διότι ἡ εἰκότις

διόχειρος ὑπογραφῆτων δὲν ἔχει ὑπόληψιν εἰς τὰς ὁμολογίας. Οἱ τεχνῖται μεταχειρίζονται τὸν τόνον διὰ τὰ κινήσουν τὰ διάφορα σμηλάρια, πριόνια, σμυρίδας, καὶ παρόμοια, ὥστε πλησιάζοντες εἰς αὐτὰ μὲ προσοχὴν τὸ λαξευτικὸν πετράδιον ἢ μέταλλον εἰς τὸ γράφουν.

Τὸν ἴδιον τρόπον μεταχειρίζονται, καὶ οἱ κατασκευάζοντες τὰς σιδιρᾶς σφραγίδας, καὶ προπλάσματα τῶν νομισμάτων, τὰ ὅποια διαιρῶνται εἰς Ἀργυροκοπεῖα, ἢ γυνικώτερον Νομισματοκοπεῖα, ἔχοντα τὰς σφραγίδας μὲ ὀλίγην κοιλότητα, καὶ ὀλιγόξεστα μὲ τὰ σύμβολα τῆς Ἐπικρατείας, εἰς τὴν ὁποίαν γίνονται, καὶ μεταχειρίζονται, καὶ εἰς συμβολικὰ τομίσματα, ἢτοι Medailles, ὡς ἂν εἰπῶ μεταλλικᾶς ἀρχαιότητος, αἱ ὁποῖαι εἶναι βαθεῖαι, καὶ μὲ διάφορα σύμβολα.

Περὶ τῆς τέχνης τῆς Χαλκογραφίας, ἢ ὁποῖα εἶναι εἶδος τῆς Γλυπτικῆς, ἢ Λαξευτικῆς, θέλομεν διαγράψαι εἰς τὰ περὶ Τυπογραφίας, καὶ Χαλκογραφίας, διὰ τὰ μὴ συγχύσωμεν τὰ ὀνόματα.

ΛΑΤΖΙΒΕΡΤ. Ἰδὲ ΚΤΑΝΗ ΛΙΘΟΣ, καὶ ΚΟΚΚΟΣ.

ΛΑΤΟΜΓΙΑ. Ἡ Τέχνη τὴν εἰς ἐξορύττει τινὰς πέτρας, πλάκας, καὶ μάρμαρα εἰς χρῆσιν τῶν Λιθοξόων, Πετραδιστῶν, καὶ Τεκτόνων.

ΛΑΤΟΜΕΓΨΟΝ δὲ, ὁ τόπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀνορύττονται, καὶ ἐκβάλλονται οἱ τοιοῦτοι λίθοι ὀνομάζεται δὲ καὶ Ὀρυκτολογία, ἢ τῶν μάθσεις, καὶ ἐπιστήμη.

Ἡ Πάρος, ἢ Χίος, καὶ ἄλλαι Νῆσοι τῆς Ἀρχιπελάγους ἐγκρίνονται διὰ τὰ Λατομεῖα τῶν λευκῶν μαρμάρων. Ἡ Προικόννησος τῆς Προποντίδος διὰ τὸ πλῆθος τῶν μαρμάρων τῆς ἐπονομάζεται Μαρμαρᾶς, καὶ ἐξαρκεῖ εἰς τὰς οἰκοδομὰς, καὶ τάφους τῶν κατοίκων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μάλιστα τῶν λουτρῶν, βρύσεων, καὶ ἀναβρυτικῶν πολυιδῶν σιφώνων, εἰς τὰ ὅποια εὐδοκιμῶν οἱ Τούρκοι, καὶ Χριστιανεὶ Λιθοξόοι ὄχι βέβαια ὡς οἱ Θαυμαῖοι Πρόγονοί μας τῶν ὁποίων τὰ

ἔργα θέλουν χρησιμεύσει αἰωνίως δι' ἀρχέτυπα, οὔτε ὡς οἱ μιμηταὶ τούτων Εὐρωπαῖοι τεχνῖται, ἀλλὰ μετρίως καλὰ.

Ἡ Χίος ἔχει καὶ πλάκας, καθὼς καὶ ἡ Μάλτα διὰ λιθόστρωμα· ἡ Πατρίς μου εὐτυχεῖ εἰς λατομεῖα λευκῶν, καὶ μολιβοχρῶν πλακῶν διὰ στεγώματα τῶν οἰκιῶν· καὶ ὅλα τὰ λατομεῖα τῆς ζηλωτῆς Ἑλλάδος, καὶ Ἰωνίας, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐλάμβανον οἱ Φειδῖαι, καὶ Πραξιτέλεις τὰ μάρμαρα, καὶ τὰ ἐθεοποίησαν, δὲν ἐκενώθησαν, ἀλλ' ἡ τέχνη λείπει, καὶ ἡ ὄρεξις εἰς τὰ τοιαῦτα κατὰ τὸ παρόν.

ΛΑΥΔΑΝΟΝ. Ἴδὲ ὈΠΙΟΝ.

ΛΑΨΑΝΗ, εἶδος Κράμβης, ἡ ὁποία δὲν κλείει. Ἴδὲ **ΚΡΑΜΒΗ.**

Ἡ γινόμενη Λαψάνη εἰς τὴν κάτω Γερμανίαν ἔχει μικρά, καὶ ἀραιὰ τὰ φύλλα, πολλοὺς κλόνους, καὶ δὲν τρώγεται· ἀλλ' ὁ καρπός της Koolsaad παρὰ τῶν Ὀλλανδῶν, καὶ Colsa κοινῶς, ἢτοι Κραμβόσπορος παρὰ τῶν ἐντοπίων Φλαμάνδων ὀνομαζόμενος, ἀποτελεῖ μέγα ἐμπόριον εἰς τὰς λεγομένους κατωτόπους (Pays Bas) καὶ εἰς τὴν Βορείαν Γαλλίαν, καὶ Ὀλλανδῶν μὲ τὴν μεγάλην ποσότητα τοῦ ἐλαίου, τὸ ὁποῖον ἐκβαίνει μὲ ελαιοτριβεία, ἢτοι ἀνεμομύλους ἐπὶ τέτου καμωμένους, καὶ διαδίδεται εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη, χρήσιμον εἰς πολλὰ ἐργόχειρα, καὶ τέχνας· λέγεται δὲ καὶ Ἐλαιον Ῥαφανίδος Navette, διότι ὁμοιάζει ἡ Λαψάνη αὕτη μὲ τὸ χόρτον τοῦτο.

ΛΕΪΒΗΣ, τὸ Τυρκιστὶ Καζάνι, ἀγγεῖον χάλκινον, ἢ καὶ σιδηροῦν μέγα, ἀναγκαῖον διὰ βράσιμον τοῦ νεροῦ, εἰς λουτρά, ἀμβυκας, ἢτοι λαμβύκους, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔργα, καὶ τέχνας· οἱ Χαλκοποιοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατασκευάζουν πολλὰ, καὶ ἐξαίρετα τοιαῦτα ἀγγεῖα χάλκινα. Ἴδὲ **ΧΑΛΚΟΠΟΙΪΑ,**

ΛΕΚΑΝΗ. Γνωστὸν χάλκινον, ὀρειχάλκινον, ἀργυροῦν, καὶ ἀργιλλοπλαστικὸν ἀγγεῖον, χρήσιμον διὰ γήψιμον, καὶ πλύσιμον. Αἱ χάλκιναι, καὶ ἀργυραὶ κατασκευά-

σκευάζονται εἰς τὸν τόπον· αἱ ἀργίλλιναι, ὀρειχάλκιναι, καὶ λευκαργυραῖ φέρονται ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, ὁμῶς μὲ τοὺς προχόους των (ἰβρίκια), καὶ πωλῶνται παρὰ τῶν λεπτοπώλων.

ΛΕΜΟΝΙ, Μιδικὸν μῆλον, ὀπωρικὸν γνωστότατον εἰς ἔθλον τὸ Ἀρχιπέλαγος, καὶ τὰ παράλια τῆς Μεσογείου θαλάσσης, καὶ ἴδιον τῶν θερμῶν κλιμάτων.

Ἡ Λεμονία εἶναι ἀειθαλὲς δένδρον, κηπευτικὸν, καὶ μικροῦ μεγέθους, ποτιστικόν.

Ἐμβαίοντες εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ Λεμόνια τῆ Ἀρχιπελάγους, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Μεσσηνίας, τὰ ὅποια διὰ τὴν τέχνην τῶν κηπευτῶν κόπτονται μὲ τὸ χεῖρι πράσινα, χρίονται μὲ κηρὸν εἰς τὴν τομὴν, καὶ τυλιγμένα μὲ χαρτὶ βάλονται εἰς κιβώτια ἀνὰ 400, καὶ διαρκῆν περισσότερον καιρὸν ἀπὸ τὰλλα (1).

Ὁ αγοραστὴς ἔμπορος ὅμως πρέπει νὰ προσέχη νὰ ᾔηται σωστά τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τὰ ὀνομαζόμενα Ἐξοδον τοῦ Ἀμβούργου, νεοκομμένα, καὶ φυλαγμένα ἀπὸ σήψιν, ἢ ὅποια διαδίδεται ὀγλίγωρα, καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀν δὲν χωρισθῶν εὐθύς. Ἡ Κωνσταντινὴ πόλις λαμβάνει, καὶ ἀποστέλλει διὰ τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καθὼς καὶ Λεμονόζωμον, περὶ τῶ ὁποῖο κατωτέρω.

Ἐπομένως ἐμπορεύονται εἰς κιβώτια, καὶ χυτὰ τὰ Λεμόνια τῆ Πόρου, καὶ τῆς Χίου, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὸ στείβασμα μὲ τὰ Σικελικὰ, διὰ τοῦτο καὶ φθείρονται ὀγλιγωρότερα.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῶν Λεμονίων εἶναι μέγα, καὶ ἀδιάκοπον διὰ τὴν παντοεινὴν χρῆσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἀρτύματα τῶν φαγητῶν.

Εἶναι καὶ Λεμόνια γλυκὰ, τὰ γλυκολέμονα, καὶ χωρὶς σπόρον μεγάλα, καὶ χονδρόφλοια, τὰ ὅποια λέγονται Βενετιαναί, καὶ ἄλλων εἰδῶν, ἀλλὰ χρησιμώτερα εἰ-

(1) Τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται Ἐξοδον τῆς Ὀλλάνδης, ἢ τοῦ Ἀμβούργου.

εἶναι τὰ κοινὰ, δίδοντα ἔτι εἰς τὸ ἐμπόριον τὸν λεμονόζωμον, τὴν λεμονοφλοιάν, καὶ δύο εἴδη ἐλαίων, χρυσίμων εἰς τὰς μυρεψύς, καὶ τὴν Φαρμακοποιίαν.

ΛΕΜΟΝΟΨΩΜΟΣ, ὁ ζωμός τῶν Λεμονίων, χρήσιμος εἰς τοὺς τόπους, ὅπου διὰ τὸ ψυχρὸν κλίμα, καὶ διὰ τὴν ἀπόστασίν των ἀπὸ τὸ θερμὸν, μὴ δυνάμενοι οἱ ἄνθρωποι νὰ μετακομίσεν ἀρκετὰ λεμόνια, ἐμπορεύονται τὸν ζωμὸν αὐτόν.

Εἶπαμεν ὅτι τὸ Λεμόνι εἶναι ὀπωρικὸν εὐκολόσηπτον, καὶ δὲν διαρκεῖ μετὰ τὸ τρύγημά του, διὰ τοῦτο οἱ κηπουροὶ θέλοντες νὰ προλάβουν τὴν φθορὰν τοῦ καρποῦ, τὸν στραγγίζου, καὶ πωλῶν τὸν ζωμὸν των εἰς βαρύλλια μεγάλα ἕως 400 ὀκάδων.

Καλὸς Λεμονόζωμος εἶναι ὁ καθαρὸς, ὄξυνος, καὶ εὖοσμος, καὶ ὑπερτερεῖ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει καὶ λεμονέλαιον ἐπιπλέον εἰς τὸ στόμιον τῆ βαρυλλίου, ἀποδείξῃς ὅτι αὐτὸς ἔγινε πρὸ τοῦ νὰ σαπίσῃ ἡ φλοιά τοῦ λεμονίου, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται τὸ θερμὸν ἔλαιον· τοιοῦτος ἐπαινεῖται ὁ τῆς Ναξίας.

Ἡ Μεσσήνα, λιμὴν τῆς λεμονοφόρου Σικελίας δίδει καὶ ζωμὸν πολὺν, καθὼς καὶ λεμόνια, καὶ τὸ ἐμπόριον γίνεται εἰς ἀμφότερα.

Χρησιμεύει ὁ Λεμονόζωμος διὰ τὰ ποτὰ τῆς λεμονάδας γινομένης εἰς ἔλλειψιν νωπῆ ζωμοῦ, ἢτοι λεμονίου μὲ αὐτόν, καὶ ζάχαρι· καὶ τῦτο μὲ τὴν ἔγχυσιν ὀλίγου ζαχαροπνεύματος, ἢτοι ρῦμι, ὀνομάζεται Punch· τὸ εὐφραδέστερον Πόνσι, εἰς βαφάς, καὶ πλύσιμον ἀγγείων, κ. τ. λ. καὶ δαπανᾶται ἀρκετὸς εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα ἀντὶ λεμονίων, ὡς ἀνωτέρω.

ΛΕΜΟΝΑΪΔΑ, καθὼς ἀνωτέρω εἶπαμεν, ὁ ζωμός τῆ λεμονίου, καὶ ζάχαρι, ἡ ὁποία ἢμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ καὶ Συρόπιον τῆ Λεμονία, ὅταν ᾖναι κατεσκευασμένη ἀπὸ τῆς ζαχαρεφούς, καὶ δὲν λείπει εἰμὴ μόνον τὸ νερὸν διὰ νὰ ἀραιώσῃ, καὶ νὰ γένη ποτόν.

Ἡ φλοιά τῆ λεμονίου ζαχαρωμένη, καὶ ἐψημένη γίνεται καλὸν ζαχαρωτόν· ἀπὸ αὐτὴν τριμμένη εἰς τρίπτην,

πτην, καὶ θλιβομένην ἐκσταῖζει ἡ λεγομένη Οὐσία τῆς Λεμονίου (Essentia) ἢ τοι τὸ καλῆτερον ἔλαιον.

Ἀπὸ δὲ τὴν ὑπόστασιν τῆς λεμονοζώμου, ἀφ' ἧς κατακαθίστηται εἰς τὰ βαρύλλια, μετὰ τὸν ἀμβυκα (λαμβύκον) ἐκβάλλεται ἄλλο ἔλαιον, τὸ ὁποῖον ἔχει δευτέραν τάξιν μετὰ τὸ πρῶτον, ἢ τοι τὴν οὐσίαν, καὶ ἀμφοτέρωθεν χρησιμεύουσιν εἰς τὴν Μυρεψικὴν.

Εἰς τὴν Μαδέραν ζαχαρώνουν τὰ μικρὰ ὀλοπράσινα λεμόνια, καὶ κάμνουν ζαχαρωτὸν ἐξαιρετὸν, καὶ ζυμῶμετον ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὴν Χίον, καὶ ἄλλας Νήσους, ἀλλ' ὄχι δι' ἐμπόριον.

Οἱ Ἑβραῖοι μεταχειρίζονται τὰ μικρὰ νεογνὰ λεμόνια διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας, ὡς εἶδος θυσίας, καὶ τελετῆς.

Εἰς τὸ Ἀμστελδάμον κάμνουν ἄλμην διὰ τὰ φυλάξουσιν τὰ λεμόνια εἰς βαρύλλια, καὶ τὰ ἐπινομάζουσιν λεμόνια ἀλατισμένα, Citrons-salés.

ΛΕΜΟΝΟΎΤΛΟΝ. Οἱ Παλαιοὶ Ἕλληνες μὴ γνωρίζοντες τὰ ὠραιότερα ξύλα τῆς Ἰνδίας μεταχειρίζοντο τὸ ξύλον τῆς λεμονιάς εἰς πολλὰ λεπτουργήματα, ὡς τραπέζας, γραφεῖα, ταμῆα, καὶ τὰ παρόμοια· ἀφ' αὐτῶν δὲ αἱ Ἀνατολικαὶ, καὶ Δυτικαὶ Ἰνδαίαι ἐγνωρίσθησαν, καὶ μᾶς δίδουσιν ὠραῖα ξύλα διὰ τὰ τοιαῦτα ξυλουργήματα, ἔπαυσεν ἡ χρῆσις τούτου, καὶ ἡ ὀνομασία μετεδόθη εἰς ξύλον τῆς Ἀμερικῆς ἔχον τὴν ὀσμὴν τῆς λεμονίου, βαρὺν, ῥητινώδες, κίτρινον, καὶ ἀρμόδιον διὰ τὰ κατασκευασθῆναι πολλὰ καλὰ ἔργα, καὶ σκεύη. Οἱ αὐτόχθονες Ἀμερικανοὶ τὸ ὀνομάζουσιν εἰς τὴν γλῶσσάντων Εὐλογον Δαμπαδικόν, Δαμπαδόξυλον, τὸ Γαλλιστὶ bois de chandele μεταφρασθέν.

Τὸ δένδρον τοῦτο γίνεται μέγα, ἔχει φύλλα, ὡς ἰδάφνη, ἀλλὰ μεγαλύτερα, καὶ ὁ καρπὸς του εἶναι μαῦρος, καὶ παρόμοιος μετὰ τὸ πιπέρι.

Πολλοὶ ἐλάμβανον τὸ ξύλον τοῦτο ἀντὶ τοῦ κίτρινου Σανδαλίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἀλλ' ἔχει διαφορὰν μεγάλην διὰ τὸ βάρος του, καὶ δι' ἄλλα γνωρίσματα.

Λ Ε.

ΛΕΠΙΔΩΤΗ΄ ΒΥΨΑ ἢμπορεῖ νὰ μεταφρασθῆ ἀπὸ τοῦ Λατινικῆ *Squali corium* (1), τὸ τομάρι, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν Σαγρί, ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς *chagrin*, σημαῖνον τὴν λύπην, δηλαδὴ ρυτίδωμα δέρματος τῶν λυπεμένων· εἶναι δὲ Βύρσα ἢτοι τομάρι ἐργασμένον εἰς τρόπον, ὥστε ἔχει εἰς τὴν ἐπιφάνειάν του λέπια, ἢτοι σπυρία μικρά, καὶ στρογγύλα.

Βυρσοδεφεῖται τὸ δέσμα τοῦτο ἀπὸ τὴν ράχην τῶν ἱππῶν, εκτεινόμενον ὅταν ἀκόμη εἶναι νωπὸν, καὶ ἀλειφόμενον μὲ κόνιν σιδήπεως, μὲ τὴν ὁποίαν μένει μερικὰς ἡμέρας, καὶ ἔπειτα βυρσοδεφεόμενον, ἀποκτᾷ τὰ λέπια, ἢτοι σπυρία, καὶ διαμένει μὲ αὐτά· ὅσον δὲ εἶναι ξηρὰ ὅταν ἦναι στεγνὴ, ἄλλο τόσον γίνεται ἀπαλὴ ἀφ' ἑ βραχῆ, καὶ χρησιμεύει μάλιστα διὰ τὴν βιβλιοδεσίαν. Βάφεται εἰς διάφορα χρώματα κίτρινον, κυανῆν, καὶ ἐρυθρὸν, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀκριβώτερον, διότι γίνεται μὲ τὸν πρινοκόκκον.

Ἡ Ταυρίς, ἢ Καισάρεια τῆς Μαυριτανίας (Ἀλγέρι) ἢ Κωνσταντινούπολις, καὶ ἡ Σικελία, κατασκευάζουσι ἀπὸ αὐτάς.

Καλὴ εἶναι ἡ μεγάλη βύρσα, ὁμαλὴ, μὲ μικρὰ σπυρία φαινόμενα ἐντελῶς, χωρὶς νὰ ἔχη μέρη χωρὶς αὐτά, καὶ στιλβωμένα.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΙΑ, ἢ ΛΕΠΤΟΚΑΡΤΔΙΑ΄. Δένδρον γνωστὸν εἰς ἡμᾶς, καὶ παρὰ τῶν Προγόνων μας ὀνομαζόμενον Κόραλος· εἶναι τριῶν εἰδῶν· ἡ Ἡμερῆ, ἢ κηπευτικὴ, χαμόδενδρον πολύκλονον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ρίζαν καρποφορῆν λεπτοκάρυα μακρὰ εὐθραύστα, καὶ γεμάτα.

Ἡ Ἀγρία διαφέρει εἰς τὸ ὅτι ἔχει τὸ Λεπτοκάρυον μικρότερον, ἢτοι στρογγυλωτέρην. Ἡ Μεγάλῃ, ἢ ὁποία διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὰς εἰρημένας, ἐπειδὴ κάμνει τὸν καρπὸν εἰς εἶδος Καστάνων μέσα εἰς λοβοὺς ἀκανθώδεις, καὶ εἶναι δένδρον μέγα ὡς ἡ Καστανία.

Ἄπό

(1) Κατὰ δὲ σινδισιν Λεπιοβύρσα.

Ἐκ τῶν πρώτων γίνονται στεφάνια βαρυλλίων, καὶ αἰθρακες διὰ τὴν πυρίτιν κόνιν, ἐπειδὴ καιόμενοι εἶναι ἐλαφρότατοι· ἀπὸ αὐτὰς εὐρίσκονται εἰς ὅλην τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τυρκίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὸ Ὄρος τῆς Ἀθω-
ρος· ἀπὸ δὲ τὰς μεγάλας ὀλίγαι, ἀλλ' εἰς τὴν Τραπεζῦντα, καὶ τὰ περὶ αὐτὴν, εἶναι ὄρυμνες μεγάλοι καὶ πολυδενδροί.

Τὸ ἐμπόριον τῶν Λεπτοκαρύων εἶναι ἐσωτερικόν, καὶ ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν Τραπεζῦντα στέλλονται διὰ τὴν Κωνσταντινῆπολιν ἐτησίως καράβια φορτωμένα Λεπτοκάρυα, μάλιστα τὰ λεγόμενα Πυγαθήσια, ἢτοι Κουγιού Φεντούκ· διότι θάπτονται ὑπὸ γῆν ὡς τὰ κάστανα διὰ τὰ σαπίση τὸ ἔξω κέλυφος, καὶ ἀκανθωτὸν, ἢτοι ὁ λοβός, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκονται τὰ Λεπτοκάρυα, ὅθεν κατανοῦν νὰ ἦναι ὑγρὰ, καὶ τρόπον τινὰ νωπὰ φερόμενα, καὶ ἐσθιόμενα τὴν ἀνοιξίν, αὐτὰ τὰ συναζόμενα τὸ φθινόπωρον.

Λέγουσιν ὅτι ἡ μεσαία φλοιά τῆς ἀγρίας λεπτοκαρυᾶς, ὠφελεῖ διὰ τὴν λύσιν τῆς πέτρας, καὶ εἶναι ἰαματικὴ εἰς τὴν δυσουρίαν.

ΛΕΥΚΟΝ. Τὸ ἄσπρον κοινῶς λεγόμενον χρώμα ἀπλῆν, καὶ ἐν ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἀσύμμικτα, διὰ τοῦτο **Λεύκα** τὸ δένδρον, ἐπειδὴ ἔχει λευκὸν τὸ ξύλον.

Λευκὸν Κηρίον, τὸ καθαρισμένον, καὶ λευκασμένον. Ἰδὲ **ΚΗΡΙΟΝ.**

Λευκὸς Σίδηρος, ὁ Τενεκὲς Τυρκιστὶ, πέταλον σιδηρῶν λεπτὸν, καὶ γανωμένον μὲ κασσίτερον. Ἰδὲ **ΣΙΔΗΡΟΣ ΓΑΝΩΜΕΝΟΣ.**

Λευκὸν Πιπέρι τὸ ἐκδαρμένον τὴν μαύρην ἐπι-
δερμίδα. Ἰδὲ **ΠΙΠΕΡΙ.**

Λευκὸς Ὑελοσ. Ὁ καθαρώτερος καὶ κρυστάλλινος.

Λευκὸν ἄλας. Τὸ καθαρισμένον. Ἰδὲ **ἌΛΑΣ.**

Λευκὸν τῆς Ἰσπανίας, ἢ Ἰσπανικόν. Κοσμικὸν ψιμμύδιον κατεσκευασμένον ἀπὸ βυσμύθου λυμένον εἰς πιεῦμα τῆς γίτρης, καὶ κρημνισμένον χυμικῶς
εἰς

εἰς κόριν λεπτοτάτην μετὴν συνέργειαν τῆ ἀλμυρῆ νε-
ρῆ, εὐχρηστον εἰς τὰς ψιμμουθεμένας γυναῖκας, καὶ
ἄλλα.

Λευκὸν Φαλαίνης. Ἴδε ΦΑΛΑΙΝΑ.

Λευκὸν Μαργάρου. Ἴδε ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΪ.

Λευκὸν Μολύβδου. Μόλυβδος διαλυθεὶς μετὸ
οξειδίου, καὶ χρησιμεύων διὰ τὴς ζωγραφίζοντας, ἢ μετὸ
τὸ ἔλαιον, ἢ μετὸ νερὸν τῆ κόμμειως ἄλλα χρειάζε-
ται μεγίστην προσοχὴν, διότι εἶναι δραστηκώτατον φαρ-
μάκι.

Λάβε φιλά πέταλα μολύβδου, ἀλειφέτα μετὸ δριμύ
οξειδίου, καὶ μετὰ 10 ἡμέρας σπογγίζωντας μετὰ παντὶ,
καὶ ζύωντάς τα, σύναζε τὸν ἰὸν, πάλιν ἀλειφέτα ἕως νὰ
ἀφανισθῇ τὸ μολίβι, καὶ ἔχεις τὸ εἰρημένον λευκὸν, τὸ
ὁποῖον χρησιμεύει καὶ διὰ κοσμητικὸν ψιμμούδιον. Ὀ-
νομάζεται καὶ Τίτανος, ἢτοι Ἄσβεστος Μολύβδου.
Ἴδε ΨΙΜΜΥΘΙΟΝ.

Ἄλλως. Ἐπारे φύλλα μολύβδου, τύλιξέ τα ἐλικοειδῶς
μετὸλίγην ἀραιότητα τῶν σειρῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ κρέ-
μασε αὐτάς τὰς σπείρας εἰς χύτραν πληρὴν ἔχεσαν ὀ-
ξειδι ἕως τὸ ἡμισυ, σκέπασέτην καλὰ, καὶ κρίσε τὸ
ἐπίθεμα της, θάψετην εἰς τὴν κοπριάν ζώων, ἢ ἄμ-
μον, καὶ μετὰ 30 ἡμέρας ἀνοίγωντας εὐρίσκεις λευκασ-
μένον τὸν μολύβδον, καὶ ἔχεις ὕλην ψιμμουθίου.

Λεύκαργυρος. Ἡ παρὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν Πλατί-
να. Ἴδε κατωτέρω.

ΛΕΥΚΑΣΜΑ. Τὸ ἄσπρισμα, τὸ ἀποτέλεσμα τῆ νὰ
κάμη τινὰς λευκὸν ἐν πράγματι. Λευκαντικὴ δὲ ἡ
τέχνη.

Λευκαίνονται τὰ σιδηρᾶ πέταλα, (οἱ Τευκέδες) μετὸ
τὸ Βασιλικὸν ὕδωρ, καὶ τὸν Κασίτερον, ἀλλὰ τοῦτο
καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν μετάλλων ὀνομασθήτω κυρίως
Γάνωμα.

Λεύκασμα κυρίως ἡ γλῶσσά μας γνωρίζει τὸ πλύσι-
μον μέχρι λευκότητος τῶν νεοῦφάντων πραγμάτων, μά-
λιστα τῶν πανίων.

Τὰ βαμβακερὰ πανία λευκαίνονται εἰς τὴν πατρίδα μου βαλλόμενα εἰς κάδον μὲ βυτιὰν ἀναλυμένην εἰς τὸ νερὸν, καὶ ἔπειτα πλυόμενα, καὶ μεταπλυόμενα, καὶ ξηραίνόμενα εἰς τὸν ἥλιον γίνονται λευκότετα.

Εἰς τὴν Βέρροϊαν τῆς Θετταλίας λευκαίνονται τὰ λιναρὰ προσώψια μὲ ὅλην τὴν τελειότητα, καὶ κάμνουν ἐσωτερικὸν μέγα ἐμπόριον. Οἱ Ὁλλανδοὶ ὁμοίως λευκαίνουσι ὅλα τὰ λιναρὰ πανία εἰς τρόπον ἀξιομίμητον, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι τόποι σπυδαίζουσι τὰς μιμηθῆν, καὶ ἀπελπίσθησαν τὰς ὑπερβῆν.

Τὸ κίριον λευκαίνεται μὲ τὸν ἥλιον, καὶ τὴν δρόσον· οἱ τοῖχοι, καὶ αἱ σανίδες χριόμενοι μὲ λευκὰ χρώματα ἀσβέστην, ἢ καὶ ἀργιλλόν. Τὸ λεύκασμα τῆ ἀργύρου γίνεται βράζωντάς τον πρῶτον μὲ ἀπλῆν νερὸν, καὶ ἔπειτα μὲ ἀλμυρὸν νερὸν, καὶ τρυγίαν, εἰς φλόγα πυρὸς ἀπὸ ξύλα.

Λευκαίνονται δὲ ὁ χρυσοῦς, καὶ ὁ ἀργυροῦς, μὲ τὸ ἰσχυρὸν ὕδωρ, καὶ τὸ βράσιμον, ἀλλὰ τῆτο εἶναι πολυεξοδαώτερον ἀπὸ τὸ ρηθέν.

Τὸ μετάξι λευκαίνεται βαλλόμενον εἰς ἀραιὸν σακκίον, καὶ ἐμβαλλόμενον εἰς κοχλάζοντα λέβητα μὲ νερὸν γλυκὺ, καὶ κομμάτια σμῆγματος, μετὰ 3 ὥρας τὸ ἐκβάλλουσι, καὶ τὸ στραγγίζουσι ἑλαφρὰ, τὸ ἐμβάπτουσι ἔπειτα εἰς νερὸν κρύον μὲ σμῆγμα, καὶ πολλὰ ὀλίγον Ἰνδικόν, τὸ ἐκβάλλουσι πάλιν, τὸ στραγγίζουσι, τὸ ἀπλώνουσι, καὶ καίουσι κάτωθεν θειάφι, καὶ ὑπερλευκαίνεται.

Τὰ ὑφασμένα μεταξωτὰ πλυόμενα μὲ σμῆγμα, καὶ καπνιζόμενα μὲ θειάφι, λευκαίνονται ὁμοίως.

Τὰ μάλλινα λευκαίνονται μὲ νερὸν, καὶ σμῆγμα ἀπλῶς πλυόμενα, ἢ μὲ τὸ κάπνισμα τῆ θειαφίου εἰς τόπον περικλησμένον, ἢ μὲ Κρητικὴν Γῆν, Ἰνδικόν, καὶ θειάφι.

Παρατηρητέον ὁμοίως ὅτι τὰ ρῆχα, καὶ πανία ὅσα ἔχουσι λεπτὴν κυανότητα, καὶ νὰ εἶπω καλῆτερα τὸ χρῶμα τῆ γάλακτος, ὅλα εἶναι λεύκασμένα μὲ τὸν τρόπον τῆ Ἰνδικῆς, ἢτοι μὲ ἀραιοτάτην ἐμβαφίν.

Τὸ

Τὸ γὰρ ἐκθέσω τὴν μέθοδον τῆ λευκάσματος τῶν λι-
νῶν πατίων μοι φαίνεται περιττόν· διότι μήτε αἱ λευ-
κάντραι μας θέλυν ἀφήσει τὴν τέχνην των μετὸ κατα-
στάλαγμα τῆς στάκτης, καὶ τὸ σμῆγμα, διὰ γὰρ μιμη-
θοῦν ὅσα θέλω τοῖς καταγράψαι· μήτε ἡμεῖς θέλομεν
μιμηθῆ τῆς Ὀλλανδῆς, καὶ Οὐαλεντινιακῆς γὰρ κατα-
σκευάσωμεν Βατίστας κατὰ τὸ παρόν.

Φανερόν ὅμως εἶναι ὅτι τὸ στακτόνερον, καὶ ὁ Ἥλιος
εἶναι τὰ πρῶτα αἷτια τῆ λευκασματός των.

ΛΕΥΚΑΡΓΥΡΟΣ. Ἄς ὀνομασθῆ τὸ εὐρεθὲν κατὰ
τὴν περιλθῆσαν Ἐκατονταστηρίδα εἰς τὰ μεταλλεῖα τῆς
Περουῆς νέον μέταλλον, καὶ ὀνομασθῆν παρὰ τῶν Ἰσπα-
νῶν Πλατίνα, ἢτοι Ἀργυρῶδες, διότι Πλάτα Ἰσπανι-
στὶ ὁ Ἄργυρος λέγεται· ὀνομάσθη παρ' ἄλλων καὶ
Λευκόχρυσος, Oro bianco, καὶ ἔτι Jvan bianca,
καὶ ἄλλως.

Συνίσταται ἡ μεταλλικὴ σύνθεσις τῆ Λευκαργύρου ἀπὸ
κόκκας λευκῆς, καὶ στιλπνῆς, μετ' ἀνώμαλον ἐπιφάνειαν,
καὶ ἀκανόριστον σχῆμα, διὰ τὸ ἀνόμοιον τῶν ἀτόμων
κόκκων τῆς συνθέσεώς του, ὥστε ἄλλοι εἰς αὐτῶν δια-
σπῶνται, καὶ ἄλλοι εἶναι σφυρήλατοι.

Ὁ Λευκάργυρος δὲν λύει μετὸ πῦρ, μήτε μετ' ἄλλα
διαλυτικά, ἀλλὰ συναναλύεται μετ' ἄλλα μέταλλα,
καὶ ἡμιμέταλλα, ἐκτὸς τῆ ἀρσενικίου, τὸ ὁποῖον δὲν
ἀντέχει εἰς τὴν δραστηκὴν κάμινον.

Λύει δὲ καὶ μετὸ Βασιλικὸν Ἰδωρ, ἀλλὰ κατὰ διά-
φορον τρόπον ἀπὸ τὸν χρυσόν· ἐλαττώνει τὴν σκληρότη-
τα τῶν λοιπῶν μετάλλων, καὶ αὐξάνει τὴν τῆ σιδήρου
συμμιγνυόμενος· ἡ ὀλίγη ποσότης του δὲν ἀλλάσσει τὸ
χρῶμα, καὶ τὴν ποιότητα τῆ ἀργύρου, καὶ τοῦ χαλκῆ,
ἀλλ' ἡ περισσοτέρα τὰ κάμνει πελιδνά· μὴ ὅλον τῆτο εἶ-
ναι ἀδύνατον γὰρ γνωρισθῆ τὸ νόθευμα τῆ χρυσῆ, καὶ
ἀργύρου μετ' ὃν Λευκάργυρον· διὰ τῆτο ἡ Ἰσπανικὴ Διοί-
κησις ἐμποδίζει αὐστηρῶς τὴν ἐξοδόν του, διὰ γὰρ τὸν
μεταχειρίζεται μόνη της.

Τὸ μέταλλον τῆτο εἶναι βαρύτερον, καὶ ἀπὸ αὐτὸν

τὸν

τὸν χρυσὸν ὡς 14 πρὸς 19, καὶ ἡ ἐπιφάνειά του εἶναι πάντοτε καθαρὰ ἀπὸ τὸν ἰόν (σκουριάν). Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔχει αὐτὰ τὰ δύο πρῶτα χαρακτηριστικὰ τῆ χρυσῆ, βάρος δηλαδή, καὶ καθαρότητα, ἀκολουθεῖ νὰ ᾔηται ἀδύνατον νὰ γνωρισθῆ τὸ εἶδος, ἢτοι ἡ συγένεσις αὐτῶν τῶν δύο μετάλλων μῆτε μὲ τὴν ὑδροστατικὴν Πλάστιγμα, μῆτε μὲ τὸ Βασιλικὸν Ἰδωρ, μῆτε μὲ τὸ ἀρσενίκιον.

Οἱ Χρῆμικοὶ ἤμπορῶσαν νὰ μᾶς δείξουν πολλὰς κατασκευὰς, καὶ χρησιμότητας τῆ μετάλλου τούτου, καὶ νὰ ἐπαυξήσῃ τὸ ἐμπόριον· ἀλλ' εἶναι χρεῖα ἢ ἡ Ἰσπανικὴ Διοίκησις ν' ἀλλάξῃ Νόμον, ἢ ἀλλῶ νὰ εὗρεθῆ Λευκὰργυρος διὰ νὰ πωλῆται, καὶ ἀγοράζῃται ἐλευθέρως· κατὰ τὸ παρὸν μῆτε ἔρευνα, μῆτε διάδοσις ἤμπορεῖ νὰ γένη.

ΛΕΥΚΟΚΛΗΜΑ, ἡ λευκὴ ἄμπελος, φυτὸν ἐπίδενδρον εἶδος βρυονίας, τῆ ὁποῖα αἱ κορυφαὶ τρώγονται τρυφραὶ τὴν ἀνοιξιν· γίνεται πανταχῶ.

ΛΕΩΝ. Θηρίον ἀνδρειότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, καὶ βασιλεὺς τῶν ζώων, τοῦ ὁποίου τὸ θηλυκὸν λέγεται **Λέαινα**, καὶ εἶναι ἀνδρειότερον ἀπὸ τὸ ἀρσενικόν, ἐναντίον τῆς φυσικῆς τῶν λοιπῶν ζώων καταστάσεως.

Οἱ μεγαλήτεροι καὶ καλήτεροι Λέοντες εὕρισκονται εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἀπὸ τὴν Βαρβαρίαν στέλλονται ζωντανοὶ εἰς πολλὰς Δυναστάς παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἡγεμόνων διαστολισμὸν τῶν θηριοτροφείων· μερικοὶ εἶναι καὶ ἐξημερωμένοι, καὶ ἀκολουθεῖν τὸν κυθέντην των, ἀλλ' εἶναι κινδυνώδεις.

ΛΕΟΝΤΗ. Τὸ δῆμα τῆ Λέοντος, τὸ ὁποῖον ἐργασμένον διφθερυγικῶς χρησιμεύει διὰ σκέπασμα τῶν ἐπιπείων πολλῶν ἀξιωματικῶν Ὀθωμανῶν· εἶναι Λευκόξανθον μὲ κηλίδας μελανὰς, ὡς τῆς Τίγρεως. Οἱ παλαιοὶ στρατηγοὶ μετεχειρίζοντο τὴν Λεοντὴν διὰ ὅμοια σκεπάσματα, καὶ περικεφαλαίας.

Τὰ σωζόμενα γνήσια ἐκτυπώματα, καὶ νομίσματα τῆ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὅλα ἔχουν τὴν περικεφαλαίαν του μὲ